

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛДЫҢ ТЕМАЗЫНГА

Капшык-Кара СЭКП кезигүүнүгө кандидат

— Бистин долбоорун эе дээрэ хойжуу Оюн Капшык-Кара Кара-Баштыгыонга партиа кезигүүнүн кандидатынга кирерин шийтирелди...

— Шынап-ла Оюн Капшык-Кара бодунун чугалааны дег иделейлген даймычы болуп шыдаар дээрин оод дутаймыда санал берген коммунистер...

— Совет Армиадан халашкыш 4 чыл ажык хой каларып келдим. Бистин партиаыстык ТК-нын декабрь (1959 чыл) Шынапунунун шийтирелери саларып шынам мен...

— Совет Армиадан халашкыш 4 чыл ажык хой каларып келдим. Бистин партиаыстык ТК-нын декабрь (1959 чыл) Шынапунунун шийтирелери саларып шынам мен...

— Совет Армиадан халашкыш 4 чыл ажык хой каларып келдим. Бистин партиаыстык ТК-нын декабрь (1959 чыл) Шынапунунун шийтирелери саларып шынам мен...

ажылы өрткөй тылмы эгелөөнүндө. Хойларын кышкы үеде алгы-ынгылап амаан; олардын чаа, төрөөнирип баштайгы хүнөөрде тускай алекталарга тургузуп, төрүүр четтөөнөрий бир алгы, төрөөш үр апарганчарын болган төртүүр алек хойлар-биле бир бөлүк кылдыр тус-тус ажаалажэп турар. Ичанганш оо, өрткөн чылын 600 ажык хойнуц 100-унден-не 122 хураган, 2 кг. 900 грамм дүктү алган, а бо чылык 100 хойдан-на 160 хураганым, 3 кг дүктү алырып хулаэнтен.

Бистер ооң шынтаанга ола-ла хураалдык болур хүнүндө марттын эгезинде чоран бис. Аалдык чооту-ла хар улуг. Соосумсар. Ичанчаажок хойбун хур семиз күсүк лехээр. Баштай төрөөн 300 хире хураганларын камгалат алган.

Кыштагда аалда кижилер шугула-ла халелген турар. Оюн Капшык-Кара боду бир бөлүк хойларын сидос-биле чөмөгөн, сакманшистер: Оюн Тегерикпей, Оюн Сайын хураганнар ажааган. дузалакчызы Оюн Дүшүн оларар хойларын кадарып чоруккан. Ол-ла үеде алаа Чаданааның дуржалга станциязынын тускай өртемниг бир ажалдакчымы болган кээзе ажык-агыл техникумууц студенталери база келгилэн. Олар эрте төрөөн хойларын Алтайнын чингемарын дүктүг кошкарларынын үрени-биле тарып боозаткан турлар.

Кыштын чыккылаа соогу тураа-да, өрес-шудургу ажалдап турар ол кижилерин каткы-хөлүгү чугаа сооду, хой хураганларынын мыт-ши-мээни каткышып калды-бир үрер хөжүм-не. Бо бүтүгү көргөш, Социалистик Күш-ажылдык Маалдыры О. Лопсаңчалпа турсактаан шүдүктен мындыг омуртулар доран салгыша кирди:

Бөгүн хой-ле кадарчылар олар, суурда Бөргүн беани ийиндө кеткелдеп-кен: Хүндөн өске база бир хүн үнген-да дег Худумзүрүц карак басчын турар чүдү? Бистин чүрттүц огу, кызы «чөв» дикип, Билектерин сывыртып, эдөөн астып Он-он, үс-үс лопсаңчалтар... маалдырлар Оортан-моортан үнүп кээрин сөгдөп турлар...

лер ол улуг-чагай атты бедик ла-далаап, Уставта бижип турары ыш-лап партианын шийтирелерин күүсөдери дөш иделейлаг даймычы болуп шыдаар-лаа ычаш.

«Кызык партиаан» совхозтун хойжуу Оюн Капшык-Карааны СЭКП кезигүүнүн кандидатынга хулаэп ап турганы партиа хуралынын дута-йында чамдык боддалары база чугалааза чогуур. Партиа хуралы — коммунистериц шкөөлөм деп чүвө кымга-даа бидилгинер.

Бо хурал бодунун ол соорулазын күүсеткен болбайт аан. Анаа партиа кезигүүнүгө кандидаттар хулаэп алары, өчтөк-соңгуудалыг хураалдык шийтирелин күүсөдөдөн дөш өске-да чугула айтырылганы чугалааш-лаан. Ичанчаажок оою организациямы байдалы четтестеринг болган. Ону черде дүрөш, даймычы, тодаргай соорулагаларыг кылдыр эртирчи бол-ур турган.

Хурал чогуур шагындан 25 мину-та озалдап эгелөөн. Ол бөдүн 4 шак итинде үрүгүлөөш, дүнекинин 11 шак ажып турда доозулган. Ону совхозтун хураалдары салымга эртир-рөч чок, оу баш уаур белеттөөнни-ден кезигүүнериң чамдызы хана-да чымыр салып каан бедик парал-лар кырынга туруп алган эртирген. Чамдык кезигүүнер (Юртае, Темир-өөз) 30 минута, 1 шак хире озал-дааннар. 8 кизи калды-даа чылда-ган чок келбөө, база бир ол хире-ин алам-бүрү чылдагааным болган. Хураалга чугалаашкан айтыр-гү совхозтун болган инаа партиа ор-ганизациянын амыдыралынга эргө-жөк чугула дээрин үстүндө чугаа-ламызы.

Анаа илеткек кылган партиа ор-ганизациязынын секретары эш Беспа-лов эгезинде хой-ле ниини чүгүл-дөжө кирипкеш, а коммунистериң шүгүмчүлөдиг санал-онаалдарынга үндөйлөөш өчтөк-соңгуудалыг ху-раалдык шийтирелиң кирген чүгүл-дөдөн чогуу чүү күүсетингенди, а чүгү күүсетингенди дээриниң дута-йын шоолу чугалаашкан. Ичанганш илеткек соонда санал бээр кижилер тымылабастан, хурал даргазы чам-дык кижилерин адын адай бөргө, чүгө белеткенди санаалар эгелөөн. Оон учурада чамдык Есеекко ыш-лаш коммунистер саналымга бодунун ажылыны дугайында өчтөкчүтүш кылдыр учурга таварышканнар. Чүгө-дө сөзүлөдиг санал-онаалдар чиди-ленип, анаа чугалаашкан айтыржы-ке тодаргай утланып келген.

Үстүндө чугалааштыган «саар-саар чүгүдери» болду-байн. хураал-дык бөлөктөн өки чоруккан болза, ол оон-даа даймычы, тодаргай соору-галарыг болур турган ийиң.

С. ШОЙГУ.

ЧЕДИ ЧЫЛДЫҢ МУРНАКЧЫЗЫ

В. Е. Сухачев ийи чыл бурунгаар Совет Армиянын хүрөөленин-ден халажып чыгып келеш, «Тыва кобальт» комбинатын дег өрүмнөр черинге ажалдап кирген. ССРЭ-ниң улус ажык-агылыи хөжүдөриң төгүдүгү чеди чыл планын баштайгы чылында дег ажалдарынын комплексиги бригадалык комбинатта тургускан. Комплексиги бригадалык кезигүү эш Сухачев чеди чылдын баш-тайгы чылында нормазы 200 хуу күүсеткен, а 1960 чылда пла-ны 225 хуу күүсөдериң хулаэнип алган шудургу ажалдап турар. Чурунта: В. Сухачевтун ажалдап турары. Фотоу В. Севостьянову.

КОЛХОЗТАРЫҢЫ ФЕРМАЛАРЫНДА МЭДЭЭЛЕР

Бедик хүлээлгелер

Чая-Хөл районуң «Бурунгаар» кээзе ажык-агыл артелиниң хаан болган күш фермазынын ажалдакчылары чеди чылдын ийи-ги чылында хаванарынын, куштарынын баш санын улам ийиң өстү-рер, хаван, күш ады бүдүрерин көүдөдир дөш маалын азырал, ажаалдазын ажикидип, кызымаккай ажилдап турар.

Хаван ажалачызы М. Чапкак бо чылдын хаванары 130 баш чедир өстүрерин, төрүүр хаван бургузунден ортумаа-биле 16 хаван оолдарын камгалат аларын, күрүгөгө 200 центнер хаван адын дужаарын хулаэнтен. Куш ажалачылары С. Балчымаа, С. Уйнук олар дагааларын 2530 баш чедир өстүрер, 350 кг дагаа өддин, 11 муң чуургаларын күрүгөгө садар хулаэнтени алган.

3. САРЫГБАЙ.

Хөй немелде деңиз дээш

«Межегей» совхозтун Алаан фермазынын ажалдакчылары нииниң малынын баш санын өстүрер, ооң продуктулуун көүдөдир дээш ча хүлээлгелери ап турар.

Саанчылар М. Поль, Чулдам олар 16 инетиң бирээзинге-ле үш бызааны чагыштырып эмирлор дорууртары, инен надарчылары Сандый-оол, Төнгүр олар инетириң таарыштыр оларарды тур-гаш, чайгы үеде инен бургузунден хонунта 800—900 грамм деңиз немелдени алырын хулаэнтен.

В. ШОЙЛАА.

Баштайгы чедишикиннер

Улуг-Хем районуң «Чодураа» колхозунун бирги сүт-бараан фер-мазынын саанчылары бо чылдын сүт саалдазын улам көүдөдир дөш күженишикинниң ажалдап турар. Фермада шунту 14 саан-чылар комсомолчу-аималдардан тургустунган.

Фермадын ниини көрүм-чүрү-му, мыда арыз-шеверинг байла-лы Хараган болган Чылагыиң сүт-бараан фермаларынан ырак-та дөре болуп турар: Фермаң ажалдакчылары инектериң чөмөгилезин, сугтарыгазын, саалдазын доктааттыган хүн чүрүмүндан хажытпайн чорууду турар.

Фермада инектер бызаалап ту-рар. Эртен ийи ай иштинде саанчылар 16.610 кг сүттү саг-ган. Ооң иштинде Д. Бичелдей ниини саап турар инектеринде 1923 кг, Норжунпаа—1.733 кг, Ш. Донгак—1551 кг сүттү саг-ганнар. Оу ышкыш Уйнуу-Кара, Чанчымаа, Бичелдей оларын көргүтүү үстүндө саанчылардан тудак чөк.

Т. БЮРО.

тыг, көстүктүг, оозу дүмчүккә өпити олтуруун дөш үтүк чөк-ла өткен олур. — Анаа-ла бир депутат эвес, артында-ла бөлжөт комиссиязынын кезигүүнү кизи болгай силер, ам маңда бижир чүвө. артын чүвө бө? — деп, Мангыт олгундун баш-тактамы араак айтырдым. — Чөк-чөк, мөнөшө маан са-наарын илеткөөн маңа олурган динчыларга бир-язы болган, дыка-ла эгөртинмес боор чүвө-дир—дөш база-ла бар шаа-биле ол бижиттинип олурдурут.

— Ол-даа-шын. Илеткелчинди адап турар санары аажок хөй, эгөртинмес. Орулгазы 772.990.487 мун, чарыгызы 745.808.593 мун, азы орулгазы чарыгызыдан 27.181.894 мун—эрткен чылдан 48.8 миллиард рубль өзүлдеди бол-ган, ону биживес болза утаанга канчап болар алар — деп Доктуту депутаттарга сымнарып кагды.

— Ат чүвө болгай аан, дарга-лар! Аарам, ону мен база-ла бижип алдым, чана береш, сонгукчуларын-га чугалаап бээр дөш илеткелдер-ин кол өргөзгөн бапка-соккы зо-карлап ап олур мен — дигеш, Са-рыллар база-ла бижире дам баарды. Динчыларга кижим сымнарып олур:

Эш-хуузунун судтарынын дугайында

(Чагаалар долчулалы)

Күш-ажылы болган социалистиң өмүчүнү коммунистиң өзү-биле көө-рүнүц, социалистиң ниини чуртла-ганын дүрүмнерин сагырынын, ама-галдыларын төлөтпиг чоруун база адлар-иүүрүн хүндүлөөриниң өзү-гүн-га хамаатыларын кижилеринге хөй-нииниң соңгуудалыг органы болур эш-хуузунун судтары бистин областың хөй-хөй албан чердеринде, бүдүрүлгелерде, колхозтарда, совхо-зтарда, өске-даа хөй-нииниң чер-деринде тургустунулаан болган ажалдап турар. Бо дугайын редак-цияга кээп турар чагаалар тодаргай керечилеп турар.

Арагаалп алгаш эки-бак өстөр-беле улус дорамчалап, бакын сол-газы бузуп турган Ф. Астафьеваның хөрөөн болган биче чылган херекти үлүгедип турган В. Селининиң хөрөөн Тожу районуң төвү Тоора-Хемге эш-хуузуң судунга көрөш чогуур кемчелерин алганын эш М. Кызыл-оол бижөөн.

Кызыл хооранын № 3 столова-адын ажалдакчызы Губинанын чоңга эзелек эвес, кады ажалдап турар өрүнү эки-бак өгөлөөр, ажал шагы тене берген соонда столовага улус эпилдеген алгаш арагалат, чу-рум үрөп турганын дугайында болган № 17 магазиниң эргелек-чизи Грутсехтин, чүкк сөөртүгү-чизи Белоусов, Круталов оларын складтан далганын бир шоодайын артыкка иудуруп ап, ооң ашказын арага салып ижин алганын чогуур үезинде илереткеш, горпода эш-хуузуң судунга ол херектерин көргөш, чогуур кемчелерин оларга көргүскени бижичи А. Тараачы редакцияга дыннаткан.

Моон алгаш көрөгө, эш-хуузуң судтарынын ажал-чоруудалыгы бот-тарынын соорулазын күүсөдип, чо-ну кижилеринге чугулаа рольдуг болуп турар.

Танды районуң «Межегей» сов-хозунун анык механизаторлары В. Попов, А. Мамрашев олар мөзү-бөжөөн.

Дүктен 300 муң рубль

Улуг-Хем районуң Жадов атыг колхозунун хойжуу Михаил Сува-нович Кудажы колхозтун бир кадан төрүүр хоң 9 чыл иштинде кадар-чы келген.

Хойжу ол үениң дуртузунда 2900 хураганарын өстүрүп доруурган. Ол ышкыш 100 тонна дүктү кыр-гааш, күрүгөгө дужааган. Ону кү-рүгөниң садын алар ортумак өртө-биле санаарга 300 муң рубль чедип турар.

Моу эш Кудажы бодунун кызы-мак күш-ажылы-биле база кадыш Чаданмааны, огул өлкөениң хүн бүрүдети дузалакчызы-биле чеди-п алган. М. С. Кудажы маалым олар-белчирин кыш, чай чөк өкк та-рыштырып, илангыи кыштын баш-кы айларында ырак болган хары улгады бээр арга чарык черлерге

Малчынарнын чагыны өзугаар

Чөөн-Хемчик районуң «Комму-нистче өркү» кээзе ажык-агыл ар-телинин Чыраа-Бакы суурунга ма-газин эргелекчизи эш Откан-оол улетип болган аш-чөм бараан-нарынга ажыкчы чоноарын керек-ледерин үлөтөринг хандылар дөш чүдүктүдү ажалдап турар.

Эш Откан-оол ырыкты оларларда малчынарга бараанарын эргилдир-салдыларын база организовап, малчынарнын чагыны өзугаар кирген бараанарын чедирип берип турар.

Чүгө бо чылдын эгезинден бээр беэин малчынарга ол 5 «Родна» деп радиоприёмниктерин болган 6

шынар талазы-биле төлөп чок, ара-галат алгаш улус эттеп, нииниң ажыктыг күш-ажылдан ойталап турганын совхозтун профсоюздг ор-ганизациязы чогуур үезинде илерет-кеш, эш-хуузуң судунга кирип, оларга чогуур кемчегин хулаэтинин эш Н. Хайлган бижөөн.

Арагаалп алгаш улуска чалчып турган Чагарың болган өт-бүлө-ниң талазы-биле будалчак, арагаже хандаап Арбын-оолдун төлөп чөк чо-руун илереткеш. Овур районуң «Коммунистче өркү» колхозта эш-хуузуң суду хөй-нииниң кижигези-биле оларга шынгын кем-чегин көргүскен деп эш М. Кызыл-оол бижөөн.

Кызыл хооранын № 3 столова-адын ажалдакчызы Губинанын чоңга эзелек эвес, кады ажалдап турар өрүнү эки-бак өгөлөөр, ажал шагы тене берген соонда столовага улус эпилдеген алгаш арагалат, чу-рум үрөп турганын дугайында болган № 17 магазиниң эргелек-чизи Грутсехтин, чүкк сөөртүгү-чизи Белоусов, Круталов оларын складтан далганын бир шоодайын артыкка иудуруп ап, ооң ашказын арага салып ижин алганын чогуур үезинде илереткеш, горпода эш-хуузуң судунга ол херектерин көргөш, чогуур кемчелерин оларга көргүскени бижичи А. Тараачы редакцияга дыннаткан.

Моон алгаш көрөгө, эш-хуузуң судтарынын ажал-чоруудалыгы бот-тарынын соорулазын күүсөдип, чо-ну кижилеринге чугулаа рольдуг болуп турар.

Танды районуң «Межегей» сов-хозунун анык механизаторлары В. Попов, А. Мамрашев олар мөзү-бөжөөн.

Эш Кудажы хөй кажазамнын иш-тинде көрөжини черле кылынтп-пас, үрүгүчү-ле бөдү көрүп, конта-рып ап турар. Ооң хойларынын ка-жазы доктаамал чымыр турар.

М. С. Кудажынын кадарып турар хоо онча мени, хур кыш ажып ту-рар. Чаа хураганым 118 хойдан 120 хураганым мени дорууттуру өстүрүп турар. Хойжу бо чылын тө-рүүр 100 хойдан 115 хураганым камгалат алдыр хулаэте алган ажал-дап турар.

М. МӨМБЕЙ-ООЛ.

Малчынарнын чагыны өзугаар

Чөөн-Хемчик районуң «Комму-нистче өркү» кээзе ажык-агыл ар-телинин Чыраа-Бакы суурунга ма-газин эргелекчизи эш Откан-оол улетип болган аш-чөм бараан-нарынга ажыкчы чоноарын керек-ледерин үлөтөринг хандылар дөш чүдүктүдү ажалдап турар.

Эш Откан-оол чүгө уаегерип сал-дыгы эвес, а сурда иделейлаг хөй-нииниң чериниң бирээси. Садыг-чы ап эми-тура дружиназынын кез-игүүнү, партиа организациязынң эки ажалдык агитатору. Кол ажы-лындан хостуг шактарында колхо-зчулар бөседаны кылып, соолу номчулгазын чорууду турар.

Н. КОМБУНАЙ.

чы болза ниини колхозтун планын көдүрүп шыдавас, ичанганш фер-маын бүрүгү-биле, хамык-ла саанчы-ларын калбаа-биле көдүрер дөш эш Андрееваның оозу база-ла шын, би-жидер-шөкжилеер.

— Мен база-ла ычлар болуп алдым. «Кызыл тараачынын» ниң фермазын калбаа-биле көдүрер бодаш, чүгү-дө дөмдөгөн ап олур мен — дөш Домна Родионова база-ла блокнотун шокарлай берди...

Уш хокуктун дуртузунда пала-талар аныг-аны чугалаашып турган, 1960 чылда ССРЭ-ниң улус ажал-агыл хөжүдөдөниң планын болган куруше бөдөдөниң дугайында Чар-лынын Дэди Совет чагыс үн-биле балылааш, чапсарлай берген.

Ам каш минута болган делегей байдалынын болган Совет Эвиле-ниң даштыкы политказынын дугайында Н. С. Хрущевтин илеткелин дынаарын четтикпейн тур бис.

Октябрың 31 хүнүндө. Кремль-дин Улуг ордуунга хураалдар алам чыкк долу. Немеи салган сандайлар, дипломаттыг көрүстүң ложа, балкы он ычлар бүрүн элөттинген, «аб-лок-даа барып дүжер чер чөк». Му-гу ор шакта Дэди Советтин ийи Палаталарының даргалары, оларын оралкачылары президиум столу эзелекен. Оларын соондан СЭКП ТК-нын эш Н. С. Хрущевка баштаг-кан президиум кезигүүнери ложаы

Чедип алдынган АЛС-КЕЖИИ

(Төнчүү. Эгези №№ 48, 50, 53, 56 солуннарда).

Илеткелерин дынаап олурарга, бистин Төрөөн чуртувус чыл өрткөн тулум-на бургузлардан, партианын XXI эгезиниң айтканын өзугаар коммунистиң нииниледи калбаа-биле тургузуп, чедиң чылым бирги чы-лынын планын хуусаа бетинде күү-сединерич бүдүредиг барымдааы улам-на бодар келир.

Республикаларда, об-ластарда, крайларда, бүдүрүгө, албан черле-ринде ажалчы чоноар амыдыралды важаң-даа көүлөбөөн кылдыр сайыр-райды дөш планчынын ажал күүсө-дип турары илеткелдерден, кайы-даа бодулардан келген депутаттарын саанаалардан илден. Төрөң чурту-вус кайгычы-ла депшин, комму-нистниң чыйынанчак бедичиче бү-зүредиг бар чөрүүр деп чүвени ки-жи доран-на болуп бар. Ол бүтү эгөртинмес сангы чоноун чекете-леп, өзүп турар амыдыралын мага-дал, дынап олур, бодалым Тыва-дан келген депутаттарге утланы берди.

Мангыт огул 1930 чылга чедир-ле бижип деп чүвени танывас, дур-лу берген майтак индиктер, чамашылаан дерлик тоноуп, бакы-ның дугу саанынын берген, холд-арынын сазалары, адыштары чары-гылай берген, чүгүң-даа уктурун, ай-бакын тыпнас оод чоруу. Ону Москвада сургууга чоруткан. Ич-чаарда феодал ымыгурут кижилер «Моң өвөдиг чүвө болур деп бө» деп турганнар. Ол кижилер, ажы-биле чугалаалар, буржуа-национа-листер болганда оон дөре бөдөвас-даа турганнар. Олар совет өзү-чу-рунга, марксизм-ленинизмди ном-налынга удур турган чүвө төлөдө, чүү өвөдиг бодалдык болур деп олар. «Бистер ышкыш чалча-хөк-чигерге, чижээ—Мангыт огулунг, Доктууга, Сулага, Сарыларга, До-нага—феодалар, буржуа-национа-листер кайып бүтүрөөр» турган кыл-дыр болуп калдым. Ам бистер, ар-

тында Дэди Советтин депутаттары, Кремльдин Улуг ордуунда олуруп алган, курунениң айтырын шийти-рилешип, хол кедирип бадымал олур-дарды бис. Өбүрөөс, хөй аят кир-бес аржажок.

Илеткелдерден, ораторларын са-наларындан аларга, чедишикиннер ана кызылгар чок далай-ла! Ажы-агылда, культурада, чоноң амыды-ралымга салган ашка-хөргөңи мила-ион, миллиард. Ийи-бир чыл муру-нуң-ла курт эең черлерге хоорай-лар, заводтар, электростанциялар, артеминн, культураның хоорай, суур-лары тыттып турар... Чүгө бисте, ажыкчы чан тилөөн, ленинчи пар-тия уауртага черде мыдыг байлаа түрүп болур...

Эртин келген орум коптарылдыр болуп эгеледим. Ийги сессияга кел-дерде, «Внуково» деп аэропортка дүшкөш, «Чаа Москва» кайткан болбай бис. Ак, кызыл турат ма-териалында бүткөн 10—12 катл чурталаа, культура-амыдырал ба-жынарнын тутканын, кудумчуларын согуң дег кылганын магадап турду-вус. Машина орун доран-на ас-фальтылаан турар, сад-сесеринти, чектерин доран-на хөлбөңөдир тачарын үндүрүпкөн болду. «Журуу Москва» деп 300 муң ажык чуртк-чымыз чаа хоорай чүгө сөөлүгү 3—4 чымдарда тымылган. Чурталаа бажынарнын адык калтырында магазинер, даранар мастерская-лар, троллар албан черлери, кино болган театр бажынарны болтулар, оларын аразында үнүш, чечетиг шөлдүштер — ол-ла бүгүн комму-нист тургузучуларынга таарыштыр, оларын чаа коммунистиң чурталаа-зын улам экижеринге утадылары-нын аларга, кайгамчы-ла. Эрткин сессия бооп турунда кудумчунун ол-бо чарычын кекерде, семафор ба-рымылаан, кызыл өтү эртирпкеш, ноган оттугда кечер чүвө болгай. Биче каа-ла он хөй кижилер өрткө: Державский, Охотный ряд, Калуж-ский дөш ышкыш шөдөр, кудум-

чуларда чер алды-биле эртер тун-нелдер (үтөөң черлер), кылгылап каан, ам амыр-ла! Ол-ла ыччаарда Москваже укж олур, Новосибирск хооранын аэропортунга доктааш кылган бис. Оон укжп үнгөш, Обь хөмөңгү солагай талазында, чөөк та чага чедир-ле тарамы халымнар-ды, ара-хаактарың черлерге хөст-үгө, дыштарың хүндө чоң мөдү-дүн, каттап чоруур чүвө болгай, ам дөөрөгө база-ла улуг, тывалаарга «дэг дег» бажынар, чымыр чаш-кын соонда үнгүлөп келгилөөн мөв-гүлдер деп тыткып келген турараар деп болуп кагдым.

Ичан укжуду олурга: — Чап-чаа-ла курт чер болгай, ам артында улуг хоорай кылдыр кестүр алаавытча чүү тудуу боор? — деп самөлдөгүн үдөкчизин уругдин айтырдым.

— Ол болза ССРЭ-нин Эртемнер академиязынң Сибирде салбыры-ның чаа хоорайжыгалы-дыр — деп, шала артын армынгы, көстүктүг, үзүн сыйныг, шыгыр карактыг, ар-ганымыр, арны дымжыксай берген эш дөөра кыдымында киржап келген, айтыргы салганымда муру-най харымылдым.

— Четтирдим — деп кааш, «та-нымырын кизи ышкыш, кым боор-лад болумдан айтырып олурга, «аа академик Лаврентьев ол-ла болгай, чөгөңнинин аа» деп иштимде бо-ланып кагдым.

...Сессиянын ажылындан даш-каарай берген бодалымн дашы эеи соккам, залче өккөлдүм. Илеткелчи-рер эрткин чылдын түнөөдөдүн, чаа чылда соорулаларын депутаттарын мурунуга чаа салган, коммуни-зин материал-техниктиң базазын тургузарынга айттыгынан төлөви-ледериниң улуг укжур-дузалымы та-былгырлаан турлар. Чоргарланмас аржажок,

Барынын Германияның коммунистери келир үеже көрүп турар

„Силерни манап тур бис, Никита Хрущев!“

Америк студентилерниң дең эрге дээш демисели

Болгариядан чаа медээлер

ЭЛЕКТРОЭНЕРГЕТИКАНЫҢ ШАПКЫН ХӨҖҮЛДЕЗИ

Чүгө 1959 чыдаа бозин Болгарияны электростанциялары электр энергияны бүүрүшкүнүн 23 хуу көвүдөткөн. Ам чуртта энергетикти күчүлөргө чык бүрдө немедде өзүлдө 200 муң киловатт бөөп турар. Чүгө чыгыс ол немедде өзүлдө бөлө 1939 чыдаа бүгү болар электростанцияларны күчүздөн барык ийи катап алып турар. Электр энергияны көгүдөргө—Болгарияны Коммунист партияны экономиканы дүргө көгүдөргө программанын база бир кол сорулгазы болур. 1965 чыдаа чуртка электр энергияны ажалдап үндүрүр чыдаа 10—11 миллиард киловатт-шак чөткөн турар. Одалга-биле ажалдаар «Марича-Восток» болгаш «София-Восток» деп күчүзүгү электри тәптери, Родоптарда ажал каш улуг гидроэнергетикти бөздирер ажалдагылар.

ЛУДОГОРЬДЕ ЧАА ЗАВОД

Русе хоорайның чөөн талазында Дунай каанынын чаптылган оргулайының кезин Лудогорье деп адал турар. Ол шаанда чурттуң экономика талазы-биле онза хождолагай району турган. Манаа чыгыс-даа улутур, бүүдүргө чок турган. Ам округ төвү—Лудогорьеде чуртта сонга шилиниң эң улуг заводу-нуң тууун эгелээн. Запод болуңун баштайгы продукциязын бо чылын баа. Бүүдүргөде бүгү бүүдүргөчү чорудулагар барык бүрүңү-биле механизастаттынар. Ол, чыл бүрдө 9 миллион дөрбөлчон метр шили бүүдүрү үндүрер күчүзүгү болур.

КӨДӨЗ АЖЫЛ-АГЫЯНЫҢ КООПЕРАТИВ БҮРҮЗҮНДЕ КУШ ФЕРМАЗЫ

Сөөлү чыдарда Болгарияның куш-ажылы кооператив-чер ажалдагыларына куш ажалы дыка көгөз. Эрткен чылын чуртта куштун баш саны 15 миллиондан 21 миллионга чедир көвүдөэн. Шитиниң куш ажалының материал-бүүдүргө баазаны дүргө калбарган. Эки деритинген муң хире куш фермалары тургускан болгаш оларга хөй күш үнер ажалдарың улуг нуруузу механизастаан.

СОВЕТ БОЛГАШ БОЛГАР ШАХТЕРЛАРЫНЫҢ АРАЗИНДА ЧАРЫШ

Эрткен чыдаа сентябрда Луган обласының «Кадиев-Хөмүр даш» терминин Ильяч аттыг шахтазының бригадери Болгарияның Димитров хоорайында Георгий Димитров аттыг шахта бригадери Николай Спасов баштаан болгар шахтерларының бригаданы чарышка «Украин правда» солуну дамчыштыр кылгырган.

Эрткен чыдаа октябрда болгар дагы чарышты хуздөп ап турарын илереткен харыны «Работническо дело» солунуң арзынарына паралаан.

Ол үелен бээр элээн хөй хүнер өрткөн. Ийи шахталарың бригадалары пландан дашкаар он-он муң тонна хөмүр дашты бергенер. Чоктаа чаа Георгий Димитров аттыг шахтада ийи хурал болган. Болгар шахтерлар совет өнүктүргө-биле найраалдыг чарышка өске бригадаларына база кириштер деп шитилдөө. Чарыштың ажалдап кылдынган көргүзүлгөни Доббаста Ильяч аттыг шахтада чорудуп бер-

культураларны камгалаар политиктиң полотноу, тулук кезектерин, кылдыл хөмөри, тускайлар материалдары болгаш өскелерин-даа бүүдүрүн шитгээди алыр.

ДУНАЙНЫҢ СУГЛАРЫН ШӨЛДӨРЖЕ

Дунайның суглары Болгарияны эң улуг көдөз ажал-агы району—Дунай оргуластың үнүш дүжүткүр черлерин сугтарына улук хөйү-биле ажалдагылар турар апарган. Гидромелиоративти тулдунуң төлөвилелин бугаар 1965 чыдаа чедир Дунайга 18 сугтарында системалары тудары көрдүнгөн. Дунай каанында 323 муң гектар үнүш дүжүткүр черлерин сугтары турар апар. Ол хемге 70 хире на-состуг станцияларны база тудар.

(СЭТА).

Чжоу Эн-лайга Неруның чагаазы

ДЕЛИ. (СЭТА). КҮР-нүн Бүрүнчө үзүлелин премьери Чжоу Эн-лайга Индияның премьер-министри Неруның март 4-те чоруткан чагаазын паралаан. Ол чагаазында Неру ийи чурттарың арасында айтырылдарны чугаалажып, оларны тайбын эзу-биле шитирлөөр аргаларын өөренип көөрү-биле Делиге келириниң дугайында чалаалганы Чжоу Эн-лайның хуздөп алганыга сеткил ханышкынын илереткен. Бир авес ол хүн аңаа таарымчалык болур болза КҮР-нүн Бүрүнчө үзүлелин Премьери Индияга апрельдиң 20 үезинде чедип келирин ол сүмөлөөн.

Совет Эвилелинниң коммунистеринге ГКП-ниң конференциязының байырлыг чагаазы

БЕРЛИН. (СЭТА). Германияның Коммунист партиязының февральдың бирги чартында Нельн (ФОР) казыныга болуп эрткен конференцияның делегаттары СЭНП-ниң ТН-зынга, Совет Эвилелинниң бүгү коммунистеринге болгаш улустарына байырлыг чагаа чоруткан, ында аңы-дунманың дайынчы байырың чедирген. «Дейчер фрейхейтсендер 904» радио станциязының дамчытканы ол чагаада чугаалап турары болза: Барынын Германияның коммунистери келир үеже идегел-биле көрүп турарлар, чүге дээрге оларны демисели Барынын Германияның чөнуңун тайбын болгаш демократтыг эрге-ажыктарына дүжүгү турар база бо демисел талазы-биле олар Герман Демократтыг Республика-биле, тайбынның, социализмни күчүлүг лагери-биле чаңгыс эл-сеткилди болуп турар.

Делегейниң аңылчын шимчээшкенини, ылангыя Совет Эвилелинде коммунизм тургузуушкунун чедишишкенин удуруп турар партия болур СЭНП-ниң дуржулгазы бистиң демиселивисне улуг дузалыг деп конференцияның делегаттары демдөглөөнөр.

СЭНП-ниң болгаш оң Топ Намитениң алдары дээш, немец улус-биле Совет Эвилелинниң улустарының арасында найыралдыг алдары дээш байыр чедиршишин-биле ол чагаа дооступ турар.

Французтарның сагыш-сеткилин илередиң турары

ПАРИЖ. (СЭТА). «Юманите» солун «Франция—СССР» деп ассоциацияны чингине секретары Жан Казальбуңун чүүдүн март 10-да паралаан. Ук чүүдүнде Совет Чазактын баштың Н. С. Хрущевтуң Францияга бар деп турарына байрлап, француз-совет харылааларың аки-жидеринге оң чугула ужу-дузалык демдөглөөн.

Авторнуң бижип турары болза: «Улуг Удустун удуругузуу Хрущевтуң — өнүүнү Париж болгаш жокулар уткуп алыр.

Н. С. Хрущевтуң манаа келири француз-совет харылааларга, тайбынның хөргөнгө онза ужу-дузалык чүүдү—бүгү талазы-биле солчушкунарга, билгилерни калбартырына улуг ужу-дузалык дээриниң ак-сеткилди французтар шүптүзү билди турарлар.»

«Бо март ай Францияның бүгү-ле черлеринге француз-совет харылааларга чаа частың айыңды демдөглөү болзун. Силерни манап тур бис, Никита Хрущев!» деп Жан Казальбу түшелинде бижээн.

Совет Чазактын баштың Н. С. Хрущевтуң анаа баар деп турары-биле холбаштыр француз чогаалчы-

ларга, чурукчуларга болгаш эртемденерге салган айтырылдарың харымын солун паралаан.

«Бир авес генерал де Гольдун дээрги Хрущев-биле чугаалажышкыныры бистиң найыралымыс талазы-биле тайбынны камгалаарына дузалаар болза, бистер кончук-ла өөрүүр ийик бис» деп Францияны эртемнер академиязының кежигүнү А. Моруа чугаалаан.

Француз болгаш совет эртемнер академияларының кежигүнү профессор Жак Адамарың чугаалааны: «Дээрги Хрущевтуң ажал-чорудулааларының үе-чалаалары, Европаның болгаш өске-даа черлериниң чурттарына оң чорукчуларың улустар аразының талазы-биле бодаларга тодаргай депшиле болгаш тайбынче баар орукча чугула буруңгаарлашкын деп санаар мен. Бистин чуртузуска күрүңең ол шыгарай ажалдакчымың келиринден аки чүүдү көрдөп болур дээрзинге мен канчак чигинер мен.»

Францияга дээрги Хрущевтуң келири биске чүгө өөрүшкүлүг сагыш-сеткилди болдулар деп режиссер А. Барсак чугаалаан.

Хаак, коньки спорту—культурлуг дыштанылга болгаш хөгөлөшкүн

Күш-культура — организмиң кадыкшыдарының болгаш бижылдарының чугула чөсө.

Күш-культура чөм хайылдарың экижидип, нерв системаны бижылдар болгаш шынган эъттери сайзыралыр. Күш-культура кижилерни сергек, омак-хөгөлүг болдуруп, ажилгыр, шыдамыккай чоруун бедитишпаан, алакке кырыр чорукту болдурубайн турар.

Хөй кижилер, ылангыя аныктар дыштанылга хүнеринде, хостуг шахтарында хаак болгаш коньки спорту кылдып турарлар. Хаак-даа, коньки-даа спорт хоорайны болгаш көдөңдөн кижилериниң ынак спорту апарган. Хаак спорту кижини бүгү талага: дидим, шитпирлиг, сергек болурунга чаңгытырып, организмиң кадыкшыдып, бижылдар. Конькиге маңзары, хоккейге ойнар баа-ла мыдыг түнедиг.

Кышкы спорт бистиң чуртувуста массалыг апарган. Ол таварылга авес. Чамдыкта 4 харыг бичин урууларын хаактап чорутурун бөзүн көр болгай бис. Олар 8 харылыга чедир буттарың бажынарының чанынга, кудумчулар кылдынга агаарлап чаңгыдып алырлар, а 8 харылыдан эгелеп бир, ийи километр чери эрттип, хосту-биле хаактап, конькилеп чоруур апар. 10—11 харыг уруулар болгаш оолдар 3 км, 12—13 харыглар—5 км чедир, а хаактаарының агаралары эки-биле шитгээди алган 14—15 харыглар—8—10 км чери бергедейин маңаыкып эрттер. Дыштанылга хүнеринде 10—15 км чери хаактап эрттери бистиң аныктарымыска шуут чаңчыл апарган. Хуу, арыг черагерге далайшыя, агаарлап хаактаары улугды берген назымыг кижилерге кончук эки дыштанылга болур.

Коньки спорту организмиң шынган эът аппараттары бижылдарының болгаш сайзырадырың чугула хевир болур. Конькиге маңап өөрөнгөн кижилерини өкпези болгаш чүрөө эң кадык, эки ажалдаар. Хаак спорту нерв системаны болгаш бүгү организми бижылдар. Арга-арыгыг, чараш бойдуштуг черлеп хаактыг агаараашкыны кылган соонда кижиге сергек апар, нерв системаны оожуруп дыштаныр, а өскөөрлериг болгаш кудургайлыг, чамдыкта дүргөн эеп бадар ийикке хөртүктөрдөн халыңыр оруктуг черлерге чоруп турар болза ол чорук шынган эъттерин күжүн немээр, аваягыр, кашпагай болгаш чорбааны черлериниң угшини дүргөн билди аптарының чугула чаңчыдарын бээр.

Коньки болгаш хаак спортуң доктаамал кылдып, арыг, соок агаарга организмиң бижылгап, чаңгытырган кижилер «соокка алдыккан», «челбине берген» дээр чижектиг аарылардан барык-ла аарынас. Спорттуң кышкы хевирлерин кылдып чорук кижиниң кадыкшымынга хайы хире ужу-дузалыгыг деп чүвени даразында чижектерден көрүп болур.

Хаактыг азы конькилеп маңап чорувуста бистиң мага-бодувустуң шынган эъттери шүптүзү күженилди ажалдап турар. Шынган эъттер күженилген ажалдап турар үеде организме кончук хөй саныг килор болгаш өске-даа хоолууг чүүдөр негеттөөнөр. Ону организм хан дамчыштыр алыр. Оон ынай өкпе болгаш бүүректи дамчыштыр организмен арылап үндүр хан дамчыштыр кирген чүүдөр турар. Ыңчаа гаш спорттап турда кижиниң өкпе болгаш чүрөө чай чок ажалдаар. Хан дамчыларың дамчыштыр кончук дүргөн дамчып турар болгаш мага-боттуң шынган эъттери хөй килоролту алыр. Мындыг таварылгада кижиниң сузаны дүргөн кагар, тыныш дүргөдөп, ханылар болгаш чөм чиксөөри кели бээр.

Бистин организмиште хайы орган идешейлиг ажалдап турар болур, ол орган хан-биле эки хандыр-

тынар болгаш хөй хоолууг чөми алыр. Ыңчангаш чүрөк күженишкениң ажалдап турда чүрөктиң шыңган эъттери эки чөми ап, бижылгар.

Тыныштың дүргөдөп, ханылар чоруу хөрек клетказының шынган эъттери сайзыралыр. Спорттуң кышкы хевирлерин кылдып чорук кижилерини өкпезини тынар девискээри делгем болур болгаш үндүр, кири тынган-ла анаа кижилерден хөй арыг агары кири тынган турар. Килорол организмиң бүгү клеткаларына чугула. Ол мээге, өкпеге, бүүрекке болгаш өске-даа организмге чугула чөм чүүдөдөр экижидип сайзыралыр.

Хаак болгаш коньки спорту ханның составына таарымчалыг салдары чедирер. Гемоглобин дээр ханның кызыл кезектери килоролду өкпезини организмиң өске кезектеринче дамчыларыга дузалаар, а лейкоциттер дээр ак хан кезектери язы-бузуу оруктар-биле организмге кирип, азыг тарадыр микробтар-биле демисели чорудар. Ыңчангаш хаактап, конькилеп турарларың гемоглобин дээр кызыл хан кезектерини ханы көвүдөр болгаш бүгү организмиң килорол-биле хандырың экижир. Аг хан база көвүдөр болгаш микробтарга удуз оларның удуранышкыны бедир. Хаак биле коньки спорту чүгө нерв системаны бижылгап турар авес, харын төп нерв системаның дөдө кезээ—баш мээзиниң картынга чугула негеделөөр-ни салып турар.

Хаак, коньки спорту—культурлуг дыштанылга болгаш хөгөлөшкүн.

П. ЧЕРНАШИН, Тыва областың Санитар-чырымышкың бажыңың улуг эмчизи.

Шууган мурунда... Фотохудожник С. Сырат-болдуу.

Айтырыглар болгаш харылар кежээзи

Политикти болгаш эртем билгелер негедериниң район салбыры база райкүссөмүң культур-чарылымышкын килдири Чоа-Хөл районуң Култура бажыңыңа бо чыдаан март 3-түн кежээзинде айтырылар болгаш харылар кежээзин организастаан.

Айтырылары баш бурунгаар, февраль айның ортн үезинде бээр район төвүнүн албан-организацияларына. бүүдүргө черлеринге аелдэрин чорлаан турган болгаш айтырылары бижээш сугарына тускай айтырылар хааржактарын кол-кол черлерге организастагылаан.

Айтырылар болгаш харылар кежээзинге кижилериниң сонугурады кончук улуг болгаш болгаш Култура бажыңың чыгылганнар долдурулурулар. Ол кежээни политикти болгаш эртем билгелер негедериниң район салбырының баш-

таар чериниң даргазы эш А. Журалев ажитташ, салдынган айтырыларга харыларын бээр-биле белеткедиг шырак эштерге өск берген.

СЭНП райкомунуң секретары эш Шелков, пропаганда болгаш агитация килдириңиң өргөлөкчизи эш Хунай-оол, Чоа-Хөл ортукмак школаның башкылары эштер Чыбык-оол, Вайнберг, Кызыл-оол, Юшаа болгаш Чоа-Хөл көдөз Советиниң күссөмүңуң даргазы эш Глов, район эмнегезиниң эмчизи эш Никитян олар

айтырыларга долу тайылбырлыг харылары бергенер. Салдынган айтырылар сонугурангыг болгаш экономиканы, эртемни, техниканы, культураны, медицинаны, уран чүүдүг болгаш амьдардыг бүгү адырларына хамаарылаагы болган.

Ол ышкаш айтырылар болгаш харылар кежээзин апрель айның эгезинде база организастаарың оларга дагызы эш Глов, район эмнегезиниң эмчизи эш Никитян олар

Обласка АГААР БОЙДУСТУҢ БАЙДАЛЫ

Бөгүн обласка болгаш Кызылга булуттарлыг хүн болур. Хат чар. Хат өй-тавында болгаш дагыг черлерге дыныг, муруну-барың чук угланышкының. Агаарың темпериатуразы: дагыг черлерге—7—12, чаныс черлерге—13—18, а Кызылга—14—15 градус соок.

Редатор К. С. ШОЙГУ.

Культура университеди

Чоктаа чаа Чөөн-Хөмчүк районун төвү—Чыдаа хоорайга культура университедин организастап тургускан.

Культура университедин ажалган соонда баштайгы лекция болган. «Кино-фильмнери канчаар тырттырып турары?» деп ортектикайлыгыг бирги лекцияны Кызыл хоорайның культура университединиң чөвүлелин кежигүнү эш Журавлев номчөөн.

Чогаатынган план бугаар эртемниң, культураның, атеистиг болгаш өске-даа темаларга лекциялары анаа нөмчүүр. Шымырак билгилг лекторлар-биле культура университедин хандырың көрдүнгөн, малаңгыа дөдө тускай эртемнигы лекция номчулазынче хаара тудары планнаан. Баштайгы хүнде бөзүн 20 хире яныз-бүрү профессиялыг аныктар культура университединге кирери-биле билдиришкени кырген. Университет болуңуң ажалың түргүчүлөп турар.

С. САНДО.

КИНОТЕАТРЛАРГА

Март 13-те
«ВЛКСМ-ниң 30 чылы» (улуг залга): «Манана»—10, 12, 6.15 шактарда; «Герольштейн жураал» («Полноключение в Герольштейн») — 2.15, 4.15, 8.15, 10.10 шактарда.
«ВЛКСМ-ниң 30 чылы» (биче залга): «Поддубинские комжуктары» («Поддубинские частушки») — 3, 5, 7, 9 шактарда.
«Ква-Хем»: «Сампо» — хүндүскүнчү 11.15, 1.15 болгаш кежээзиниң 9.15 шактарда.
«Восток»: «Ванька Жуков» — 11.15, 1.15 шактарда; «Адам кижиге болуксаан» («Адам хочет быть человеком») — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
Март 14-те
«ВЛКСМ-ниң 30 чылы» (улуг залга): «Финктер» — шитер («Друзья-товарищи») — эртеннини 10 шакта; «Көргөн дордан ынакшыг берген» («Любовь с порога взляла») — 12, 2.15, 4.15, 6.15, 8.15, 10.10 шактарда.
«ВЛКСМ-ниң 30 чылы» (биче залга): «Оожум Дон» («Тихий Дон»), 1-ги кежээ—3, 5, 7, 9 шактарда.
«Ква-Хем»: «Максимка» — 11.15, 1.15 шактарда; «Герольштейн жураал» — 3.15, 5.15, 7.15 шактарда.
«Восток»: «Көргөн дордан ынакшыг берген» — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

ТЫВА ОБЛАСТЫҢ КӨЖҮМ-ШИИ ТЕАТРЫ

Бөгүн хүндүс болгаш кежээ
Г. Стефанскийниң
АРЫГ ЭВЕС КУШ
деп 3 көжеге шийи болур.
Шийиң өгөлөөри—хүндүс 12, кежээ—7 шак 30 минутта.

Сөөк-язы ылгаарыңа удур демисел АКШ-та күштелип турар

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Студентилерниң дең эрге дээш чыскаалдарына удур, сөөк-язы ылгаарың болдурубас дээш негр чөнуң нити демиселинге удур үлгедикшикнер Каттышкан Штаттарың муруну талазында улук күштөлип турар. Юнайтэд Пресс Интервейшл агентлигидиң медегелен бугаар алдыга, чыскаалга киришкен 436 негр студентилерни түдүп чорудуулан. «Негр студентилерини он-оңу-биле кара-бажынап турдала негрлерини демисели кошканын турар» деп агентлигидиң медегелени чугаалап турар.

Мыдыг-даа болза ук черлериниң эрге-чакыргаларының болгаш полицияны детинчези-биле сөөк-язы ылгакчызы идегеттер улам кедереп турар апарганнар.

Ассошиэтед прес агентлигидиң медегелени бугаар алдыга, марттың 7-ниң кежээзинде кулакскланнар дээр дөрт идегеттер 27 харыг негр

Фелтон Тэрнерни туткаш, арыг иштиче кирире бергеш, ышкыа будундан алып алгаш, ону бужары-биле дорамчылап, илчирбе-биле эридеп турганнар. Ол идегеттер оон соонда негрниң хевин ужулагаш, хөргөнгө болгаш иштине «К» деп үнүкүтери бижек-биле кезип тургаш бижээнер. Ол «К» деп үнүкүтер ку-лакск-клар дээни ол.

Полицияны болгаш сөөк-язы ылгакчылары идегеттерини араатаныг үлгедикшикнери чыскаалчыларың сүрттеди азы оларны шимчээшкенин соксалып шыдавин турар. Чурттуң депшигелги хөй-нитини оларның демисели үнелеп көрүп турар.

«Вашингтон пост тайме геральд» солун негрлерниң чыскаалдарың дугайында тускай чүүлүгө мында деп бижээн:

«Муруну чүкте негр студентилер — Американың килчөөшкени-

биле долдунган анык эр, хөргөжөн кижилери-дир... Оларны демисели болза хосталганы чедип ап турар болгаш ол дөш демисежиң турар улустарың демиселинге каттыжып турарын ол студентилер билди турарлар.»

АКШ-тың сонгу талазында штаттарың ак кештиг студентилери негр студентилерни демисели магаданд турарлар. Олар сөөлүг чеди кончук турарын иштине негр студентилер-биле эл-сеткил каттыжышкынын аледири-биле 50 чыскаалдары болгаш хуралдары эрттиргенер. Антик колледжизиниң бир ак кештиг студенти муруну талазың студентилериниң сөөк-язы ылгаар чорукка удур чыскаалдарың детжөө митингте чүве чугаалаан: «Бистерниң өлүг салгакчылар деп турарымыс кижилер ам диланп, демисе-жап эгелээн» деп чугаалаан.